

→ jsou sousední obce Slezská a Moravská Harta kousek pod hrází. Fakticky hranice samozřejmě neexistuje, ale viditelná je dobře – tvoří ji přece koryto řeky Moravice!

Od Kružberka k Hradci

Sotva se koryto Moravice vymaní ze zajištění Slezské Harty, ani si moc „nevydechne“ a hned je zase spoutáno další přehradou – Kružberkem. Tato starší nádrž (287 ha) byla postavena na řece Moravici mezi lety 1948 až 1955. Je to nezbytný vodárenský zdroj pro Ostravsko. Obdobně jako na Hartě se také tady filmovalo – byl zde natáčen populární seriál o hrázném Palyzovi Velké sedlo. Dnes nalezneme kousek pod hrází hospodu téhož jména. A pokud znáte příběh o lvice Else, pak vězte, že autorka Joy Adamsonová zde na březích Moravice strávila dětství.

Pod Kružberkem se otvírá nejkrásnější úsek řeky Moravice. Toto území je součástí Přírodního parku Moravice. Řeka, jež pod kružberskou přehradou již není hraniční (už je čistě slezská), zde meandruje hluboce zařezaným údolím, nad nímž se zvedají prudké zalesněné svahy.

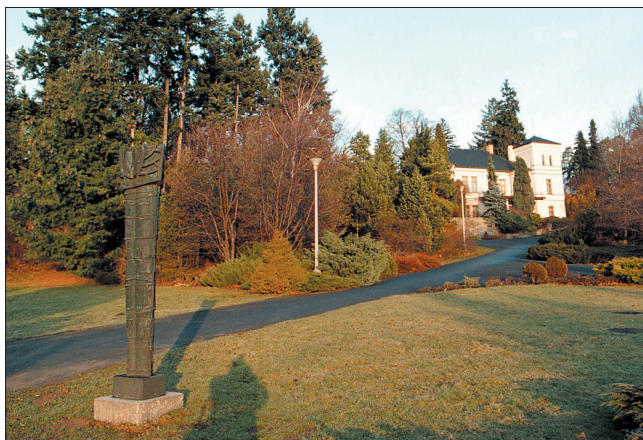
V údolí Moravice najdeme také bývalé lázně Jánské Koupele, kde byl u pramenů uhličitě kyselky první lázeňský dům postaven již v roce 1811. Dnes však bohužel celý již nevyužívaný areál nezadržitelně chátrá.

Na skále nad obcí Podhradí se nacházejí zbytky hradu Vikštejna, založeného již ve 13. století. Dnes jsou dochovány částečně obvodové zdi a sklepní prostory.

V okolí obce Žimrovce je dochována rovněž jedna technická památka – unikátní 3,5 km dlouhý Weissshuhnuv kanál, který v 19. století nechal vybudovat místní podnikatel C. Weissshuhn pro potřeby své papírny. Součástí památky je i papírenský splav na Moravici.

Zámecké skvosty

Máte-li chuť si odpočinout od výletů v atmosféře zámecké, opravdovým kleno-

Arboretum v Novém Dvoře

tem Opavska je zámek v Hradci nad Moravicí. Ten se vypíná v samém závěru hlubokého údolí Moravice na kopci nad strmým pravým říčním břehem. Původně renesanční zámek (který ovšem v 16. století vznikl přestavbou ještě původnějšího hradu) byl několikrát přestavován. Centrální část zámku, tzv. Bílý zámek byla po požáru v roce 1796 upravena do empírového stylu. Na konci 19. století byly navíc z cihel přistavěny novogotické hospodářské budovy, hradby a hradní brány, tvořící dnes tzv. Červený zámek. Po prohlídce veřejnosti opět zpřístupněného zámku je ideální strávit nějaký čas procházkou v rozsáhlém, 130hektarovém zámeckém krajinářském parku. Svého času tu pobývali Beethoven, Paganini či Liszt.

Jen nedaleko od Hradce nad Moravicí se k návštěvě nabízí další hodnotný zámek, tentokrát v Raduni. Na místě původní vodní

tvrze vystavěné sídlo bylo v první čtvrtině 19. století přestavěno na trojkřídový empírový zámek. Obklopen je navíc jedním z nejrozsáhlejších krajinářských zámeckých parků ve Slezsku.

Větrné mlýny

Zamířme k vesničkám Choltice a Hlavnice, ležícím u Litultovic nedaleko silničního tahu spojujícího Opavsko s Hanou. Jako tajemná dominantka krajiny zde čeká další unikát. Jsou to staré, dřevěné větrné mlýny, na Opavsku nazývané větráky.

Na území dnešní České republiky mlelo obilí v polovině 19. století kolem 150 větrných mlýnů, zachovalo se jich 11, z toho čtyři exempláře na opavském Slezsku. Nejzachovalejší větrák z roku 1833 se nachází u malé vesničky Choltice. Tento 12,5 metrů vysoký mlýn s do posledního detailu původním zařízením je možné obdivovat i zevnitř, to vše díky ochotě pana mlynáře Konráda Romfelda.

Tento vitální člen staré mlynářské rodiny, následník rodinné tradice, se rád a s poutavým výkladem (navíc v místním nářečí) podělí o chvíle, kdy budete ve mlýně naslouchat větru.

Mlýn v nedaleké Hlavnici se již nemůže pochlubit tak zachovalými detaily, na pozemku kolem něj se ale rodí něco jako mlynářský skanzen. Je zde nashromážděno několik starých dřevěných stavení.

Cestou z Hlavnice do Opavy stojí za to udělat ještě jednu zastávku, tentokrát v arboretu Nový Dvůr. Na ploše 23 ha se rozkládá botanická zahrada se 7000 druhy cizokrajných i domácích dřevin a bylin.

Knížecí Opava

Opava leží na stejnojmenné řece. Městem se stala roku 1224 a už od 14. století je správním i obchodním centrem významného Opavského knížectví. Město se vyhnulo pruskému záboru z roku 1742 a nadále tak zůstávalo součástí českých zemí jako hlavní město rakouského Slezska.

Historie je velmi patrná. Zvláště se město může pochlubit církevními stavbami, včetně nejvýznamnější středověké památky Opavy – gotického kostela Nanebevzetí P. Marie ze 14. století. Na místě dnešní novorenesanční budovy Slezského zemského muzea stával do roku 1892 (kdy byl stržen) knížecí zámek. Na dnešním Horním náměstí vyrostla v roce 1618 renesanční městská věž Hláška (na snímku), k níž byla na samém počátku 20. století přistavěna novorenesanční budova stávajícího městského úřadu.

Opava je příjemné město, historické centrum je obkruženo prstencem městského parku, všude je plno studentů místní Slezské univerzity, ve vzduchu si představíte vůni v nedaleké továrně pečených oplatek Opavia... ●

Ota Sobol

Tento článek je dalším z nejlepších v soutěži Dělejte s námi IN

Z historie

Také z historického hlediska je zdejší kraj ohromně zajímavý kus země, vždyť od roku 1356, kdy bylo Slezsko králem Karlem IV. připojeno ke koruně české, se zde hranice měnily mnohokrát. K nejzásadnějším změnám došlo v roce 1742. Do tohoto roku bylo celé Slezsko součástí habsburské monarchie, jenže po prohrané válce byla jeho velká část (40 182 km²) na základě dohody podepsané ve Vratislavi (histo-

rické hlavní město Slezska, později Breslau, dnes Wrocław) postoupena Prusku. Českým zemím v područí Habsburků tehdy zůstala pouze malá část Slezska o rozloze 5 147 km², která zahrnovala jižní část Knížectví opavského a krnovského, malou část Niska s Cukmantlem (dnešní Zlaté Hory), Vidnavou a Javorníkem, a celé Knížectví těšínské. Hlavním městem rakouského Slezska se stala Opava.